

den Retning, som jeg kunde ønske, men jeg er heller ikke blind for de Vanskeligheder, der ere forbundne dermed. Endvidere vilde det være ønskeligt, om Vedkommendes Opmærksomhed ved de Tilfald eller Bispevisitationer, der i nogle Amter og Stifter hyppigere, i andre sjældnere, finde Sted, mere maatte være rettet paa, at ikke alene den udbortes Virksomhed, om jeg maa kalde den saa, var fyldestgjort, men at ogsaa de andre Betingelser, der maatte være nødvendige, vare tilstede i en saa fyldestgjørende Grad som muligt, for at den geistlige Virksomhed kunde siges at være nogenlunde tilfredsstillende. Ligeledes vilde jeg finde det rimeligt, at Menighedene fik deres ældgamle Ret til at have Indflydelse paa Præstevalget tilbage. Dertil vilde jeg gjerne give mit Bifald, thi vel har jeg ved tidligere Leiligheder ikke kunnet stemme for de Forslag, der ere fremkomne, men deraf følger ikke, at jeg vil stemme imod ethvert, som gaaer i denne Retning, og navnlig vilde jeg kunne stemme for et Forslag, der var af en saadan Bestaffenhed, at det betydeligt kunde bidrage til at forebygge de Ulemper og Misligheder, der undertiden kunne finde Sted i disse Embedsforhold. Naar jeg nu saaledes, hvor det kan lade sig gjøre, vil bidrage til at fjerne de stedfindende Ulemper, haaber jeg, man deraf vil see, at der ikke kan være Tale om nogen principiel Modstand fra min Side imod Love af denne Art, naar de kun virkelig gaae ud paa, at Menighedernes og Sognebaandsløpsernes Lære derved fremmes, men ikke ere saadanne blotte Forslag til Forandring, hvis Følger ikke kunne oversees. Et æret Medlem, som jeg beflager ikke nu er tilstede, nemlig Rigsdagsmanden for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning), lagde stor Vægt paa de mange theologiske Kandidater, og meente, at den Opposition, Lovforslaget havde vakt, navnlig var begrundet i Hensynet til dem; men jeg maa dog bemærke, at jeg ikke troer, man kan hente nogen Grund til Oppositionen fra Hensynet til disse Mænd og deres Lyst til at faae Levebrød. Det ligger i Sagens Natur, at der ikke er saamange Præstefald, som der er Ansøgere til disse, men en stor Deel af de unge Kandidater søge derfor, som bekendt, ud som Højskoler, hvorved de ikke

alene have deres Underhold, men paa Grund af de Forhold, hvorunder de komme til at leve, faae de tillige Syn for mange Ting og blive derved maaskee bedre forberedte til deres fremtidige Virksomhed, end om de strax i en ung Alder vare gaaede ind i en geistlig Virksomhed. Den ærede Sekretær (Barfod) har gjort mig Uret, naar han meente, at jeg havde argumenteret løst med Hensyn til Lovforslagets § 1 og navnlig med Hensyn til Bestemmelsen om, at Biskoppen skal forelægge Kandidaten det Spørgsmaal, om han er fri for Værnepligt. Det er nu rigtignok en bekendt Sag, at naar en Præst ved en Brudevielse skal spørge Ægtefolkene, om der er Noget i Veien med Hensyn til Ægtefællet, skal han ogsaa spørge dem, om de ere vaccinerede; men uagtet jeg ikke lægger Vægt paa Ordenen, hvori Spørgsmaalene fremsættes, vil jeg dog finde det høist naturligt, at det første Spørgsmaal maa være, om de ikke ere beslagtede med hinanden i de forbudne Grader, medens Ordenen med Hensyn til de andre Spørgsmaal bliver mere tilfældig. Jeg sagde blot, at det forekom mig underligt, at Bestemmelsen er sat saaledes i Paragrafen, som den staaer, thi det er ganske vist, at naar dette Punkt specielt nævnes, maa man troe, at der lægges speciel Vægt derpaa, og er det sat i Lovforslaget af Frygt for, at de unge Mennesker skulde unddrage sig Værnepligten, kunde man, hvis man var meget mistænksom, hvad jeg nu ikke er, deri søge ligesom en Grund til at blive mistænksom imod det hele Lovforslag, og navnlig med Hensyn til de her omhandlede unge Mænd. — Til det ærede Medlem for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen), der i det Hele har taget temmelig stærkt fat paa mig med Hensyn til mine Indvendinger imod Lovforslaget, har jeg adskillige Bemærkninger at gjøre. Han lod mig høre, at jeg, ved igaar at tale om Friskolerne, havde sagt, at man kun ved at vise Resignation og Laalmodighed vilde kunne finde sig i Lovforslaget angaaende denne Institution, men han gjør mig Uret, naar han troer, at jeg har talt om min Resignation og min Laalmodighed. Min Mening var, at den, der principielt er imod disse Skoler, vil, ved at udvise Resignation i saa Henseende, snart finde, at de med